

LURDES

SANT JOAN DE BERGÚS

EL MUJAL

SANTGRÀ

MATAMARGÓ

ORATORI D'EN RIBERA

Notes i consells:

- ÉS ESSENCIAL RESPECTAR TOT ALLÒ QUE ENS ENVOLTA, EL MEDI I LA GENT QUE VIU DE LA TERRA.
- Els itineraris transcorren per pistes forestals, vells camins i senders. Hi ha alguns trams curts de carretera.
- La distància s'ha mesurat amb les fraccions del comptaquilòmetres. Tot i així, pot haver-hi algun marge d'error.
- La dificultat s'ha catalogat en: baixa, mitjana, alta i molt alta, lligat al factor distància - desnivell.
- Amb l'ajuda del mapa i un xic d'orientació, podem escurçar l'itinerari per fer-lo més senzill.
- Vegeu les possibles opcions per escurçar el corresponent itinerari. *
- El temps per fer un itinerari és de mitja a una jornada, depenent del que ens hi entretinguem, de la condició física de cadascú i de si sorgeixen imprevistos.
- S'ha d'anar sempre proveïts de líquid –no llenceu envasos– especialment en les puntes de calor, a ple estiu.
- L'estada a Cardona ens permetrà combinar visites culturals i adequar els itineraris per a tothom.
- Els allotjaments rurals s'esmenten amb les inicials (AR).
- Recordarem sempre de posar-nos el casc i portar eines i elements de recanvi.
- És aconsellable portar el mapa i la brúixola com a complement.
- Amb el pas del temps, podem trobar possibles canvis en el territori (traçat i asfalt dels camins, edificacions, tancats amb zones de pastura ...) i que haurem de tenir en compte.
- Els tracks i els waypoints emprats amb les coordenades UTM, zona 31 corresponent a Catalunya, es poden descarregar des de: <http://www.cardona.cat/ca/turisme/camins-i-rutes-naturals>

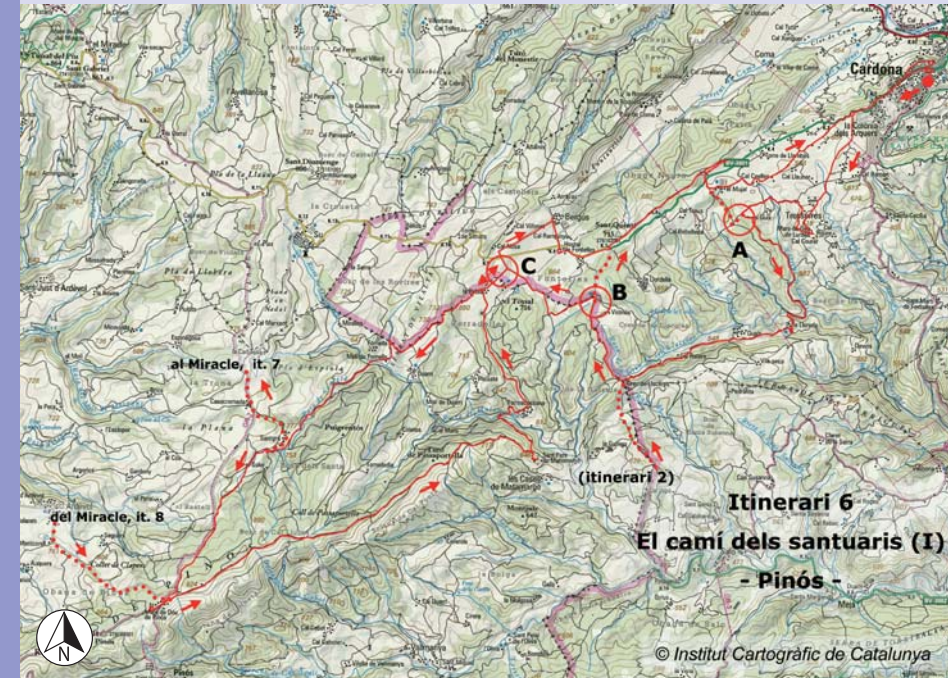
El camí dels santuaris (I), Nostra Senyora de Pinós

Itinerari natural per gaudir en bicicleta de muntanya, a peu o a cavall que vol recuperar la memòria a l'entorn dels antics camins que conduïen fins als termes de Riner i Pinós a la recerca dels dos grans santuaris marians de la Catalunya Central: Nostra Senyora de Pinós i la Mare de Déu del Miracle. En el cas del primer, recorda l'aparició de la Verge Maria a un fill de la masia de les Cases de Matamargó, l'any 1505. Des de Pinós, podrem copsar-ne la grandesa amb una visió magnífica del nostre país. Colors, olors, silenci, pau... res no deixarà de sorprendre'ns. Els grans masos i indrets que trobarem, marcats per la història i pel treball de l'home en aquest medi, són la cirereta d'un relleu accidentat però suau alhora, bell, irresistible per seguir-lo descobrint. Sublim!

SANT JULIÀ DEL GUIX

LA PEDRA DEL FRANCÈS

Fitxa tècnica

Longitud: 47,15 Km (*)
 Desnivell: 980m
 Dificultat: Alta
 Punts d'aigua: Cardona, Pinós, Matamargó
 Temps aproximat: Una jornada

* Opcions possibles per escurçar l'itinerari:

- A-** Cruïlla i clariana –torrent–: **Km 6,15** (wp.9): **continuem recte** pujant un xic –SW–. Arribem a una cruïlla, 0,2 Km on prenem la pista principal a la dreta, deixant la bona al nostre recte que davalla –a Guals i la Lloreda–, i dos camins a l'esquerra. Avancem i passem de llarg l'entrada a la Rebolleda i arribem al camí d'entrada al Mujal 0,75 Km, que prenem a la dreta.
Punt d'enllaç amb el **Km 42,87** (wp.43) de l'itinerari. **Continuem recte** entre el mas i uns vivers.
Recorregut total aproximat; 12 Km.
- B-** Cruïlla desviament -bassa- : **Km 13,86** (wp.16): **continuem recte** –N– per la pista principal, deixant dos camins seguits a la dreta. Més endavant 0,4Km passada una creu de pedra -esquerra- deixem un camí en pendent. Arribem a una cruïlla 0,85Km -creu- on deixem la pista a la dreta, que fa cap a la Llordella.
 Clariana i cruïlla carretera (BV-3001) que travessem.
Punt d'enllaç amb el Km 39,56 (wp.39) de l'itinerari. **Continuem recte.**
Recorregut total aproximat; 23 Km.
- C-** Pla de Bergús. Cruïlla i bassa: **Km 15,75** (wp.18): **continuem recte**, deixem la bassa a l'esquerra.
Punt d'enllaç amb el Km 36,72 -de tornada- de l'itinerari.
Recorregut total aproximat; 27 Km.

El camí dels santuaris (I), Nostra Senyora de Pinós

Lurdes, Bergús, Santgrà,
 Santuari de Pinós, Matamargó

CARTOGRAFIA:

© Institut Cartogràfic de Catalunya

Cartografia propietat de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, la qual ha estat cedida per a aquesta publicació

© Institut Cartogràfic de Catalunya; Mapes comarcals de Catalunya 1:50.000, Bages, Berguedà i Solsonès

CRÈDITS:

El recull dels vuit itineraris ha estat realitzat entre el març del 2006 i el febrer del 2008

© Per a l'edició i continguts: Ajuntament de Cardona

Textos, fotografies, gràfics, definició dels itineraris i treball de composició: Xavier Fabrés i Andreu

Apunt Històric: Andreu Galera i Pedrosa

Disseny i composició: Disseny gràfic Laura Serra

Correcció ortogràfica: Patrocini Sala

Edita:

AJUNTAMENT DE CARDONA

Amb el suport de:

Núm.	Distància Km Total i (parcial)	Esquema	Descripció: 6, EL CAMÍ DELS SANTUARIS (I): Pinós	Waypoint UTM Alçada (m)
1	0,00 (0,00)		PLAÇA DE LA FIRA, davant l'Ajuntament. Seguim cap a l'església de Sant Miquel (s. XIV) plaça del Mercat – <i>porxada</i> –, gir a l'esquerra pel c/ Major, pujada per l'av. F. Moragas, c/ de les Rodas a la dreta, – <i>parc de la Munió</i> –, Hospital de Sant Jaume (0,45 km ; 390744 E / 4641375N; wp.50), pg. Mn. Joan Riba – <i>mirador de les Hortes</i> –, fins a la cruïlla del camí a la Mare de la Font i c/ de la Pietat (1,10 km). Girem a la dreta, i enfillem la pujada d'aquest carrer – <i>SW</i> –.	1 390683 E 4641183 N 510
2	1,38 (1,38)		ERMITA DE LA PIETAT , a l'esquerra. Seguim recte fins a arribar a la cruïlla ctra. BV-3001 (1,51 km) que seguirem uns metres. Deixem a la dreta el camí a la Mare de la Font , i a l'esquerra la Colònia dels Arquers i la carretera que davalla a Cardona.	2 390070 E 4640936 N 562
3	1,60 (0,22)		GIREM A LA DRETA. Deixem l'asfalt, i seguim el camí de Cal Gispets (1,75 km) , senyals del GR-3.	3 389547 E 4640614 N 595
4	2,05 (0,45)		CRUILLA carretera. La travessem en biaix – <i>SW</i> –, entrem a l'esquerra pel camí de Lurdes. A tocar el Vilar Rural, deixem un camí a la dreta – <i>dipòsit</i> – i l'oratori d'en Ribera (2,40 km), emblanquinada capelleta amb el Sant Crist.	4 389454 E 4640182 N 615
5	2,51 (0,46)		VILAR RURAL, a l'esquerra –entrada principal– i bifurcació. Seguim pel camí de la dreta, a Lurdes , que s'enfila un xic. Deixem a l'esquerra el camí de la Sal – <i>GR</i> – pel costat d'una caseta amb transformadors. Seguim – <i>SW</i> – tot davallant, deixant un camí i bassa (3,18 km) a l'esquerra i a la dreta, al costat d'una barraca enrunada (3,30 km), el camí a Ca l'Artigalàs , i el de l'esquerra a unes granges.	5 388850 E 4638736 N 618
6	3,45 (0,94)		BIFURCACIÓ. Seguim a la dreta, en pujada. Deixem el camí de l'esquerra per la vall, a Cal Raure i Cal Sol . Passem pel costat d'uniques granges (3,60 km) que deixem a la dreta i també els camins que hi menen.	6 388622 E 4639236 N 598
7	4,27 (0,82)		CRUILLA. Seguim recte. Deixem el camí de l'esquerra a Cal Garaldes – <i>darrera l'ermita</i> –. Avancem i arribem a una altra cruïlla (4,30 km), on haurem de trencar a la dreta , deixant de costat la pista que davalla a la Lloreda (wp.10) – <i>possible dreccera</i> –. Abans, però, continuem recte i ens apropem a l' ermita de Lurdes (4,35 km) , al davant, entre la pineda. Des de l'ermita, refem el camí i seguim – <i>NW</i> – pel més planer, entre la plaça dels Gegants – <i>dreta</i> – (4,43 km) i uns coberts a l'esquerra. Més endavant, deixem a la dreta (4,80 km) el camí a Cal Xerraire , pel damunt d'una feixa, al costat d'un conreu.	7 388512 E 4637753 N 677
8	5,07 (0,80)		CA L'ARTIGALÀS –enrunat– (s. XVIII) , a l'esquerra, que anem vorejant. Deixem dos camins a la dreta, un a les granges i, més endavant, (5,12 km) a l'alçada del mas, el que davalla entre feixes i bosc. Girem i davallem – <i>NW / W</i> – al torrent, i ascendim vorejant el turó del Guix, a l'esquerra. (<i>Antic camí ral a la dreta, entre paret seca</i>).	8 388512 E 4637753 N 677

9	5,62 (0,55)		SANT JULIÀ DEL GUIX (s. XIII) , ermita a l'esquerra. Ens hi podem apropar pel corriol entre la paret seca, abans de continuar la pujada.	7 388149 E 4639250 N 581
10	5,69 (0,07)		CRUILLA pista principal. La prenem cap a l'esquerra per trencar tot seguit (5,70 km) a la dreta , deixant la pista que mena a la casa del Guix. Camí més argüls, que va davallant tot vorejant un conreu. Deixem un camí (5,75 km) en pujada, a la dreta.	8 388109 E 4639210 N 585
11	6,15 (0,46)		CRUILLA i clariana. Trenquem a l'esquerra –S/SE– , després de davallar pel marge, just on s'acaba el conreu. (* Opció A , per escurçar l'itinerari). Avancem davallant pel torrent de Lurdes , deixant els camins que ens puguin sorgir no tan fressats i travessant el rierol diverses vegades. Trobem unes feixes a la dreta (7,55 km), on podem veure parets de pedra seca i restes de construccions.	9 387769 E 4639030 N 570
12	8,35 (2,20)		CRUILLA. Enllaça amb una pista més ampla que seguim cap a la dreta tot girant i vorejant la resclosa. De l'esquerra el camí ve de la capella de Lurdes (wp.5) . Travessem el torrent (8,44 km) i a l'esquerra deixem un camí que hi segueix paral·lel. Seguim – <i>W</i> – per tram planer entre bosc i feixes amb algun conreu.	10 388732 E 4637590 N 497
13	8,82 (0,47)		CRUILLA. Girem a l'esquerra per pista més bona , que de la dreta ve del Guix (wp.9) i del Mujal (wp.44) . La pista puja un curt tram, passat el torrent.	11 388471 E 4637503 N 493
14	9,05 (0,23)		BIFURCACIÓ. Continuem recte. Deixem a la dreta el camí d'entrada a la Lloreda . Anirem vorejant la casa per l'esquerra. Avancem uns metres, i trobem una altra cruïlla (9,20 km) on trenquem a la dreta. A l'esquerra, el camí segueix a Davins i Valls de Torroella .	12 388549 E 4637344 N 513
15	9,25 (0,20)		CRUILLA. Bassa al davant i camí a Saló a l'esquerra, que deixem. Seguim cap a la dreta a tocar de la Lloreda (9,32 km) , on girem a l'esquerra, i seguim el camí – <i>no gaire fressat</i> – pel costat d'una paret seca, entre conreus – <i>W</i> –.	13 388476 E 4637284 N 528
16	10,25 (1,00)		CRUILLA. Seguim recte i deixem Guals (s. XVI) a la dreta. El camí que mena a la casa enllaça amb el que hem deixat passat el Guix (wp.9) . Avancem per arribar a una cruïlla (10,32 km) on seguim recte – <i>W</i> – i entrem un ombrívol bosc. Tanques per al bestiar! Deixem el camí de l'esquerra que s'enfila – <i>S</i> – a Pedrafità . Més endavant passem pel costat de Cal Ratera (11,27 km) , que deixem a la dreta, al mig d'un conreu.	14 387646 E 4637119 N 546
17	12,31 (2,06)		CREU DE LES LLACERES. Cruïlla. Seguim cap a la dreta per l'ampla pista – <i>N,NW</i> – tot carenejant. Vista a Sant Pere de Matamargó . A l'esquerra deixem la pista que fa cap a la Garriga, Saló i Vallmanya . (<i>Veure it. 2. El camí de la frontera</i>). Avancem i deixem un camí (13,10 km) a l'esquerra i un altre a la dreta (13,30 km) a l'alçada de Vironès , mas enrunat entre conreus.	15 385893 E 4636465 N 615
18	13,86 (1,55)		CRUILLA. Trenquem a l'esquerra per camí no tan fressat , a tocar d'una bassa, que ens quedarà a la dreta. Tanques per al bestiar! Deixem l'ampla pista que segueix de front (*) i dos camins a la dreta. (* Opció B , per escurçar l'itinerari). Davallem i, en una clariana, deixem un camí a la dreta (14,31 km), a Fontelles .	16 385512 E 4637753 N 677

19	14,69 (0,83)		CRUILLA. Rasa. Seguim cap a la dreta – <i>NW</i> –. Deixem el camí de la rasa – <i>S</i> – i un al davant en biaix que ens quedarà a l'esquerra. Avancem i arribem al pla de Bergús (15,42 km) on deixem un camí a la dreta, que voreja el conreu – <i>filera de pals</i> – i fa cap a Fontelles .	17 384801 E 4637495 N 621
20	15,75 (1,06)		BIFURCACIÓ. Bassa. Seguim cap a l'esquerra –SW– . (* Opció C per escurçar l'itinerari. Punt (36,72 km) d'enllaç de tornada) A la dreta, al fons del pla, Sant Joan de Bergús . Deixem la bassa a la dreta, i a l'esquerra (16,06 km), el camí d'entrada a Plaixats Nou i la Caseta .	18 384162 E 4638197 N 644
21	16,26 (0,51)		CRUILLA. La Poble a l'esquerra. Seguim recte creuant l'ampla pista a Matamargó i Vallmanya –esquerra– (hi arribarem de tornada). Seguim en direcció Plaixats, Fornells i Duari –indicadors– . Més endavant deixem un camí a la dreta (16,40 km) que s'enfila i passem per sota d'un gran roure (16,62 km), a l'esquerra.	19 383768 E 4637877 N 647
22	16,83 (0,57)		BIFURCACIÓ. Seguim el camí de la dreta que va ascendint –NW– . Deixem el de l'esquerra a Plaixats .	20 383349 E 4637577 N 651
23	17,91 (1,08)		CRUILLA. Seguim recte. Deixem la pista de l'esquerra que gira tot davallant a Duarri , que podem albirar, mas mig endotat. Uns metres abans hem deixat de costat un camí no gaire fressat a la dreta, en biaix.	21 382352 E 4637095 N 660
24	18,29 (0,38)		BIFURCACIÓ. Alerta! Gir sobtat 180° cap a l'esquerra –talús i roca a la dreta–, just on la pista comença a pujar. Avancem davallant pel camí que giravolta – <i>W</i> – cap a la fondalada, vorejant Fornells que veiem en un turó, a la dreta. Deixem a l'esquerra l'antic molí de Fornells (18,70 km) , on un camí mig perdut ens hi apropa. Arribem a una clariana (18,91 km) i el camí davalla un xic cap a l'esquerra per travessar la riera de Matamargó (18,96 km) .	22 382012 E 4636691 N 635
25	19,01 (0,72)		CRUILLA. Seguim recte, paral·lels a la rasa de Santgrà. Deixem la pista de l'esquerra que la travessa, i la de la dreta que puja en direcció – <i>N</i> – a Fornells i Miralles . Just a l'inici de la pujada, al talús de la dreta, hi podem veure un antic forn mig malimés. Anirem ascendint i trobarem un corriol (19,42 km / 381724E – 4636454N; wp.23) que ens apropa a la font de Mn. Benet (381700 E – 4636428 N ; wp.24 / 650 m) , a tocar d'un gorg. Continuarem per la pista principal sense pèrdua, deixant a dreta i esquerra camins que puguem trobar, no tan fressats. De mica en mica, anirem albirant Santgrà , al turó de la dreta.	23 382012 E 4636691 N 635
26	21,36 (2,35)		CRUILLA. Petita arbreda. Trenquem a l'esquerra –SW– . Atenció! Abans, però, podem apropar-nos a Santgrà –dreta– per visitar aquest magnífic indret. Bosc malmès pel foc del 1998 . (<i>Continuant per Santgrà –N–, seguiríem l'itinerari 7, El Miracle*</i>). (* Opció D escurçar l'itinerari arribant-nos a Su, i seguir el camí a La Serra i Fornells, per enllaçar l'itinerari a La Poble (36,20 Km).	25 380441 E 4635408 N 758
27	21,53 (0,17)		CRUILLA. Girem a l'esquerra –SW–, després d'un curt tram de pujada. La pista de la dreta, que deixem, ascendeix fins a trobar la carretera a Su i Ardevol .	27 379676 E 4634380 N 837

28	22,47 (0,94)		CRUILLA. Continuem recte, entre l'arbreda –SW– . Deixem a la dreta un camí que davalla (enllaça al 22,81 km) i un altre de no tan marcat a l'esquerra.	28 378869 E 4633018 N 910
29	22,79 (0,32)		CRUILLA. Ampla pista d'asfalt que seguim cap a l'esquerra –a la dreta fa cap a Su– i ascendim sense pèrdua –senyals GR.7– fins al santuari de Pinós. Rampes del 8% en algun tram. Arribant al santuari, deixem una pista d'asfalt a l'esquerra (24,17 km) que puja pel costat del parc de bombers – <i>antiga escola</i> –. Continuem per passar la cruïlla d' Ardevol (24,23 km) , a la dreta.	28 378869 E 4633018 N 910
30	24,53 (1,74)		SANTUARI DE SANTA MARIA DE PINÓS (s. XVI). Plaça del Santuari i creu. Talaia magnífica a 360°. Restaurant. Font al costat est. Podem acabar per ascendir – <i>W</i> – per una sobtada rampa d'asfalt cap a les antenes, i arribar-nos a la rosa dels vents , que assenyalen el centre geogràfic de Catalunya (24,86 km ; 378694 E / 4632979 N ; wp.29 ; 931 m). Després refem el camí cap al santuari (25,21 Km), per deixar-lo a la dreta, així com la pista que davalla pel costat de la creu. Seguirem la carena – <i>E</i> – camí a Vallmanya , paral·lel a la pista per on hem arribat.	30 379125 E 4633158 N 902
31	25,49 (0,96)		BIFURCACIÓ. Seguim recte, ascendint en direcció a la torre de guaita –NE–, al capdamunt de la carena. Deixem, a la dreta, el camí a Vallmanya i a l'esquerra, el parc de bombers. Seguim avançant i deixem a la dreta el camí a Cal Llobet (25,81 km) i passem pel costat de la torre de guaita i d'un dipòsit que ens queden a l'esquerra (25,86 km ; 379496 E / 4633305 N ; wp.31 ; 932 m). A l'altura de Cal Llobet (25,91 km) – a sota del marge dret –, la pista comença a davallar. La seguim sense pèrdua, per dalt la carena. Alerta! , podem trobar tanques per al bestiar.	30 379125 E 4633158 N 902
32	27,83 (2,34)		BIFURCACIÓ. Seguim recte per la carena. Bassa a la dreta i tanques d'impuls. Deixem un camí mig perdut a la dreta i dos a l'esquerra, un que s'enfila – <i>més fressat</i> – i un altre que davalla paral·lel al que seguim.	32 384554 E 4635348 N 632
33	32,10 (4,27)		CRUILLA. Girem a l'esquerra per l'ampla pista –N–, però abans ens arribem a Sant Pere de Matamargó (s. XVII), a la dreta (32,41 km ; 384614 E / 4635251 N ; wp.33 ; 636 m), font. Després retornarem a aquest punt. Seguim la pista que davalla en fort pendent per salvar la riera de Matamargó i fer cap a Torrescasana , que podem veure al davant. Una vegada passem la riera, deixem dos camins a dreta i esquerra (33,41 km ; 384116 E / 4635952 N ; wp.34 ; 572 m). Avancem i anem ascendint en giragonses cap a la casa, deixant dos camins a la dreta (33,81 km), a les granges.	32 384554 E 4635348 N 632
34	34,02 (1,92)		TORRESCASANA, mas a la dreta. Continuem per l'ampla pista tot girant cap a l'esquerra –N– . Deixarem els camins que sorgeixen a dreta i esquerra.	35 384482 E 4636068 N 607

35	36,20 (2,18)		CRUILLA. La Poble. Trenquem a la dreta –NE–, refem un tram de camí d'anada (enllaça 16,26 km, d'anada). Deixem la Poble –dreta– i, més endavant, Plaixats Nou i la Caseta . (36,41 km). A l'esquerra deixem el camí a Fornells , i el d'enfront de la carretera.	19 384862 E 4638988 N 636
36	36,72 (0,52)		BIFURCACIÓ. Bassa. Girem cap a l'esquerra. Deixem el camí a la dreta – <i>SE</i> – (15,75 km, d'anada). Avancem fins a la carretera (36,91 km), que travessem i seguim el camí no tan fressat – <i>NE/E</i> – cap a Sant Joan de Bergús . Cal Nosa i les granges del Villonet ens quedaran a l'esquerra. ALERTA! a les tanques per al bestiar, cal deixar-les tancades.	18 384964 E 4638535 N 637
37	38,00 (1,28)		CAL GARRIGA I SANT JOAN DE BERGÚS (s. X), a l'esquerra (38,07 km) on ens arribem per visitar aquest entorn. Refem el camí d'asfalt – <i>SE</i> – deixant a l'esquerra Cal Garriga i, més endavant, la carretera de Còma (38,36 km) , a la dreta.	36 384862 E 4638988 N 636
38	38,56 (0,56)		CRUILLA carretera (BV-3001). La travessem , i seguim pel camí d'enfront vorejant entre bosc i conreu, pujant un xic. Arribem a una cruïlla (38,68 km) i seguim cap a l'esquerra. A la dreta, enllaça amb el camí de La Poble . Passarem entre l'antic hostal de Fontelles (38,79 km) i l'antiga escola de Bergús –dreta– per tornar a sortir a la carretera.	37 384964 E 4638535 N 637
39	38,86 (0,30)		CRUILLA carretera (BV-3001). La prenem a la dreta ascendint. Davant podem veure la torre d'un pou, i Cal Rampinya un xic més a l'esquerra. Avancem uns metres i deixem a la dreta el camí d'entrada al mas de Fontelles (39,04 km) .	38 385100 E 4638468 N 647
40	39,56 (0,70)		CRUILLA. Girem a l'esquerra deixant la carretera. Veiem una clariana a la dreta – <i>punt anomenat Mercat de Calaf</i> – d'on parteix el camí a la Llordella i la Garriga . Seguim pel camí que puja i gira a la dreta – <i>NE/E</i> – (<i>serrat de Sant Quintí</i>), paral·lel a la carretera. Deixem els camins que ens puguin sorgir a l'esquerra.	39 385751 E 4638498 N 683
41	41,91 (2,35)		CRUILLA. Sant Quintí , ruïnes i parets de pedra seca. Gir sobtat a la dreta, davallant –SW–, tram un xic pedregós. Atenció! Abans de girar, avancem uns metres per veure un petit oratori – <i>dreta</i> – i la Pedra del Francès (41,96 km ; 387552 E / 4639871 N ; wp.41), monòlit que commemora la derrota de l'exèrcit francès en els plans del davant, l'any 1810. Deixem el corriol – <i>GR</i> – i refem el tram (42,01 km) per seguir davallant entre el bosc i feixes, des d'on podem veure el Mujal .	40 387504 E 4639862 N 629
42	42,53 (0,62)		CRUILLA carretera (BV-3001). La prenem a l'esquerra i, tot seguit, girem a la dreta (42,57 km) , continuem per la pista de terra. Avancem uns metres i trenquem a l'esquerra (42,71 km) per passar pel Mujal . La pista que deixem – <i>S</i> – fa cap a Cal Rebollada, Guals i la Lloreda .	42 387222 E 4639550 N 600
43	42,87 (0,34)		EL MUJAL (s. XIV). Passem entre el gran mas – <i>dreta</i> – i uns viviers i seguim recte – <i>NE</i> – per un camí entre dos conreus, que entra en un bosquet.	43 387409 E 4639470 N 592
44	43,27 (0,40)		CRUILLA. Girem a la dreta –SE–, pista més bona. El camí a l'esquerra surt a la carretera i passa pel costat de Cal Ganyada , que podem veure.	44 387772 E 4639590 N 593

45	43,45 (0,18)		CRUILLA. Trenquem a l'esquerra –NE–, deixem aquesta pista que segueix en direcció al Guix. Davallem entre conreus fent una ziga-zaga, voregem Cal Parenosta –dreta– a la fondalada i Cal Angi (43,67 km) , ascendim pel costat del tancat de la propietat.	45 387900 E 4639489 N 594
46	43,91 (0,46)		CRUILLA. Continuem recte –NE–, pel corriol empedrat que va ascendint suauement entre paret seca i conreus. Deixem un camí a la dreta i l'entraada a un mas. Passem pel costat de Cal Messies –ruïnes– , a la dreta (44,09 km). Enllaça amb un camí més arranjat, a les Alzines (44,19 km) , mas que ens queda a l'esquerra, on iniciem una curta davallada.	46 388255 E 4639635 N 593
47	44,56 (0,65)		BIFURCACIÓ. Seguim recte –NE– . Deixem el de la dreta que fa cap a la Torre del Llauner . Avancem entre paret seca i conreus, i deixem a la dreta la Torre d'en Pep (44,74 km) , i el camí a Cal Caparroz , (45,01 km) que s'enfila a la dreta, pel costat d'una ben conservada barraca de vinya.	47 388716 E 4640010 N 582
48	45,28 (0,72)		CRUILLA carretera (BV-3001), que prenem cap a la dreta –E– , direcció Cardona. Revolts de la colzada Freda. Precació! , amb el trànsit.	48 389237 E 4640457 N 593
49	45,62 (0,34)		CRUILLA. Camí de Lurdes i Vilar Rural , que deixem a la dreta. Alerta! Trenquem a l'esquerra en biaix, pel corriol del GR-3 i refem un tram del camí d'anada. Passem per Cal Gispets (45,98 km) , per tornar a sortir a la carretera, que prenem a l'esquerra (46,08 km), i entrar pel carrer de la Pietat (46,17 km) cap al centre de la vila.	3
50	46,30 (0,68)		CARDONA. Capella de La Pietat. A la dreta, <i>per darrera la capella</i> , podem apropar-nos a la torre de Meer –carlina– o dels Moros . Davallem pel fort pendent fins al capdavant del carrer. PRECAUCIÓ! A l'arribar al tancat revolt, podrem veure, a l'esquerra, les restes de l'antic portal de Sant Miquel i muralles. Entrem recte pel c/de Sant Miquel (46,73 km), que seguim fins a arribar al c/Major, on trenquem a la dreta, davallant pel c/ Dr. Merli fins a sortir al c/de Cambres, que el prenem cap a l'esquerra.	2
51	47,15 (0,85)		PLAÇA DE LA FIRA. Davant l'Ajuntament , on finalitzem l'itinerari. Diumenge, dia de mercat!	1